ÁRA 5000 LEJ

Taxapostală plătită în numerar conf. aprobă Direcţiunea Generală P. T. T. Nr. 225,401—194.

VILÁGOSSÁG

KOLOZSVAR, 1947 április 24. csütörtök

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 98 szám

Ma délelőtt 10 órakor a piarista gimnáziumban képviselőink politikai beszámolója. Legyünk ott mindnyájan!

Közöljük az uj lakbéreket

A fizetéses alkalmazottak négyszeresét fizetik eddigi lakbérüknek
Mennyit kell befizessenek a háztulajdonosok pótadóba

BUKAREST. — Lucretiu Patrascanu igazságügyminiszter nyilatkozatot adott a sajtónak az ujonnan megállapitott lakbérekről és arról, hogy a háztulajdonosoknak a házbérből befolyt összegek milyen százalékát kell majd befizetniök pótadó cimén a készülő uj törvény értelmében.

Az uj lakbérek megállapitásánál tekintettel voltak a bérlők anyagi viszonyaira és ilyen értelemben állapitották meg az uj lakbéreket.

Azok, akik a jelenleg érvényben lévő lakbértörvény 6. szakasza a) pontjába tartoznak (köztisztviselők, nyugdijasok, rokkantak, munkások, magántisztviselők, irók, müvészek, ujságirók és diákok) jelenlegi lakbérük négyszeresét fogják fizetni.

A törvény 6. szakaszának b) pontja alá tartozók (szabadfoglalkozásuak) jelenlegi lakbérük tizszeresét fizetik.

A törvény 6. szakaszának c) pontja alá tartozók (kereskedők és iparosok) jelenlegi lakbérük huszszorosát fizetik.

A törvény 7. szakasza a) pontja alá tartozók (irodák, intezmények, szerkesztőségek, iskolák) jelenlegi lakbérüknek hétszeresét fizetik.

A törvény 7. szakaszának b) pontja alá tartozók (mühelyek) jelenlegi lakbérük huszszorosát fizetik.

A törvény 7. szakasza c) pontja alá tartozók (üzletek és raktárak) jelenlegi bérük harmincszorosát fizetik.

Jelenlegi lakbérük harmincszorosát fizetik a törvény 7. szakaszának d) és e) pontja alá tartozók is, mig a törvény 8. szakaszának a) és b) pontjához tartozók jelenlegi bérüknek huszszorosát tartoznak fizetni lakbér fejében.

Ami a lakbérek után fizetendő pótadó megállapitásáról készülő törvényjavaslatot illeti, az igazságügyminiszter rámutatott arra, hogy a törvényjavaslat szerint a háztulajdonosok, akik lakbér fejében nem kapnak többet 3 milliónál havonta, azok pótadó fejében a bérösszeg 60 százalékánál kisebb részét, akik lakbérösszeg fejében havonta 3—10 milliót vesznek fel, a lakbér 60—80 százalékát, mig 10 millió lejen felül a bérösszeg 80—90 százalékát lesznek kötelesek befizetni.

Lelkesen ünnepelték Bukarestben a román—magyar barátság uttörőit

A román és erdélyi magyar irók együttesen szerepeltek Bukarestben

BUKAREST. — Az április 20-án a két nép közötti barátság jegyében megnyilt román—magyar hét alkalmából a fővárosban tartózkodó erdélyi magyar irók küldöttségének tiszteletére vasárnap délelőtt a Román Irók Szövetsége székházában fogadást rendezett. A fogadáson az erdélyi magyar iróküldöttség tiszteletére megjelentek Victor Eftimiu, Zaharia Stancu, N. D. Cocea, Niculescu Constantin, Cicerone Teodorescu, Mihail Cruceanu, Eugen Jebeleanu és sokan mások.

A magyar irókat Victor Eftimiu, a Román Irók Szövetségének elnöke köszöntötte. Röivd beszédében rámutatott arra, hogy a két nép irói büszkék lehetnek a „román—magyar barátság uttörői" cimére.

A Román Iró Szövetség elnökének szavaira Gaál Gábor, a Romániai Magyar Irók Szövetségének elnöke válaszolt.

Az erdélyi magyar iróküldöttség tagjai: Nagy István, Asztalos István, Szemlér Ferenc és Méliusz József, valamint a küldöttség vezetője, Gaál Gábor, hosszasan elbeszélgettek a román irókkal.

Vasárnap a koradélutáni órákban az erdélyi magyar iróküldöttség résztvett a Román—Magyar Társaság közgyülésén. A közgyülés egyhangu lelkesedés mellett Groza Péter miniszterelnököt és George Enescut, a kiváló román zeneszerzőt és hegedümüvészt választotta meg diszelnökévé.

A Társaság vezetőségének tagjaivá Octav Livezeanu tájékoztatásügyi minisztert, Gala Galaction, N. D. Cocea, Victor Eftimiu irókat, valamint Petre [illegible], Czikó Lőrinczet, Mircea Man[illegible], Corneliu Codarceat, Tudor Avra[illegible], Lucia Demetriust, Viorel Chici[illegible], Ion Nechitit, Rapp Károlyt, [illegible] Csabát és Ionel Neamtut választották meg.

A Román—Magyar Társaság ülésének [illegible] szavaiban Octav Livezeanu méltatta a két nép közötti barátságot, majd [illegible] Béla, a budapesti Magyar—Román Társaság főtitkára köszöntötte a [illegible]szervezetet.

Ezután 4 órakor az Ateneul Roman [illegible]mében a román és a magyar irók irodalmi bemutatkozást rendeztek. A bemutatkozáson résztvett Groza [illegible] miniszterelnök is, akit a nagy[illegible] közönség hatalmas lelkesedéssel [illegible].

[illegible] bevezetőjeként Octav Livezeanu tájékoztatásügyi miniszter mondott beszédet, majd Victor Eftimiu köszöntötte a magyar irókat. Szavaira Gaál Gábor válaszolt, majd Cicerone Teodorescu olvasta fel egy versét. [illegible] Méliusz József Kiss Jenő [illegible]ában magyarul adott elő.

Hatalmas tapssal fogadott Nagy István [illegible] olvasott fel magyarul, Zaharia Stancu, a fővárosi Nemzeti Szinház igazgatója románul adta [illegible] István novelláját. Ezután Méliusz József olvasta fel egyik versét magyarul, majd Pacurariu Francisc [illegible]ában románul, utána pedig Szemlér Ferenc adta elő egyik versét románul és magyarul. Eugen Jebeleanu két Ady-forditását olvasta fel.

Asztalos István egy novelláját olvasta fel magyarul, amelynek forditását Victor Eftimiu adta elő.

Az ülés zárószavát N. D. Cocea mondotta.

Az előadás után az egybegyült közönség ismét lelkesen tüntetett Groza Péter miniszterelnök mellett és hosszasan éltette a román—magyar barátságot.

Az antiszemitizmus kiirtása egyetemes szükségesség

— mondotta Balogh Edgár a deportáltak szövetsége irodalmi törvényszékén

KOLOZSVÁR. — A Volt Zsidó Deportáltak Szövetsége hétfőn este irodalmi törvényszéket rendezett a Vasas-Otthonban. A termet zsufolásig megtöltő közönség szine előtt Nyiszli Miklós nagyváradi orvos feltünést keltett könyvét vitatták meg az előadók. Mint ismeretes, a szerző „Dr. Mengele boncoló orvosa voltam az auschwitzi krematóriumban" cimmel a deportáltak haláltáborában szerzett élményeit örökitette meg.

Az irodalmi törvényszék nevében Neumann Jenő dr. nyitotta meg a gyülést, s a zsidóság szenvedéseiért az imperializmusból táplálkozó fasizmus rendszerét és gondolatát tette felelőssé. Az irodalmi vádat Salamon László iró képviselte, aki ragyogó dialektikával mutatta ki egyfelől a legszörnyübb imperializmusnak, a német fasizmusnak a fajgyülölet kiváltásában viselt barbár szerepét, másfelől a Nyiszli-könyv sokszor önző és részvéttelen tárgyilagosságában rejlő hibákat. Megdöbbentő vallomások következtek ezután az Auschwitzben átélt borzalmakról: volt deportáltak szóltak hozzá az irodalmi perhez s a közös gyötrelmek tapasztalatai alapján értékelték Nyiszli Miklós kordokumentációját.

A hozzászólások során nagy feltünést keltett az ismert román demokrata közirónak, Tudor Bugnariu tanárnak rövid előadása az 1944-es eseményekről és a fasizmus és demokrácia harcáról. Utána *Balogh* Edgár emelkedett szólásra s rámutatott az antiszemitizmus kiirtásának egyetemes szükségességére.

— *Az antiszemitizmus — mondotta — akkor is hatásos eszköznek bizonyult a fasizmus kezében, amikor már egyre kevesebben hittek a németek győzelmében és már-már eredményeket mutatott fel a magyar ellenállási mozgalom. A zsidógyülölettel sikerült Magyarország német megszállása után ujra megmérgezni széles tömegeket s az antiszemitizmus ellen ma ujra harcolni kell, mert megint fegyver a reakció kezében.*

A szónok kifejtette, hogy a magyar demokraták a román demokráciával szövetségben kérlelhetetlenül le akarnak számolni az antiszemitizmussal, a sikerhez azonban arra van szükség, hogy a zsidóság se szigetelődjék el a közös arcvonaltól.

— *Az önök nemzeti fájdalma* — mondotta Balogh Edgár — *a mi nemzeti szégyenünk. Közösen kell harcolnunk és épitenünk, hogy a fájdalmat és szégyent a közös boldogság öröme váltsa fel.*

A tapssal fogadott felszólalás után *Farkasné Bánki* Magda dr. tanárnő tartott nagyhatásu védőbeszédet a Nyiszli-féle könyv leleplező és felvilágositó értékéről. Az előadónő a román és magyar demokrácia képviselőinek is válaszolt s leszegezte, hogy a volt deportáltak ki akarják venni részüket az együttélő népek közös haladásából.

A moszkvai értekezlet résztvevői a héten hazautaznak a szovjet fővárosból

Még az elutazás előtt sor kerülhet az osztrák békeszerződés aláirására

A négy nagyhatalom Moszkvában tanácskozó külügyminiszterei hétfőn este zárt ülésen folytatták az osztrák békeszerződés vitáját. Az ülés, amelyen a külügyminisztereken kivül csak közvetlen tanácsadóik vettek részt, pontosan két óra hosszat tartott és nyolc órakor ért véget. Hivatalos jelentést nem adtak ki róla.

Egy moszkvai jelentés szerint a külügyminiszterek is elfogadták az osztrák békeszerződésnek azokat a pontjait, amelyek felett a helyettesek hétfőn megegyeztek. Ezek a cikkelyek a háborus bünösökre, az Ausztriában lévő szövetséges csapatok kivonására, az Ausztria által teljesitendő vagyoni téritésekre, valamint a szövetséges és társult hatalmak területén lévő osztrák vagyontárgyakra vonatkoznak.

Thomas Barmann, a londoni rádió moszkvai különtudósitójának a véleménye szerint, ha a külügyminiszterek megegyezésre jutnak az osztrák határok, az Ausztria által Jugoszlávia javára fizetendő jóvátétel és az Ausztriában lévő német javak kérdésében, az osztrák békeszerződés aláirására még elutazásuk előtt, Moszkvában sor kerülhet.

A külügyminiszteri tanács kedden délelőtt 11 órakor szokásos értekezletre ült össze.

A moszkvai külügyminiszteri értekezlet egyébként a mai nappal befejeződik. Bevin angol és Bidault francia külügyminiszter hétfőn találkozott s ezalkalommal megbeszélte az angol és a francia küldöttség elutazásának az időpontját. A francia küldöttség ma este, az angol küldöttség pedig csütörtökön utazik el a szovjet fővárosból. Az amerikai küldöttség elutazását ugyancsak csütörtökre várják.

A külügyminiszterek tanácsának következő értekezletére előreláthatólag Londonban kerül sor. Az értekezleten Egyiptom, hir szerint, előterjesztést készül benyujtani, amelyben Lybia volt olasz gyarmat Egyiptomhoz való csatolását kéri.

A „NOVOJE VREMJA" A RUHR- ÉS A RAJNA-VIDÉKRŐL

A Moszkvában megjelenő „*Novoje Vremja*" (Uj Idő) cimü külpolitikai szemle a külügyminiszteri értekezlet kapcsán vezércikkben foglalkozik a Rajna- és a Ruhr-vidék kérdésével. Cikkében megállapitja, hogy ez a kérdés élénken foglalkoztatja a szovjet közvéleményt, mert *a Rajna- és a Ruhr-vidék volt minden német imperialista támadás kiinduló pontja.*

A „*Novoje Vremja*" szerint a kérdés megoldásánál a következő két szempontot kell tekintetbe venni: *Németországot le kell fegyverezni, demokratizálni kell és ki kell küszöbölni minden ujabb támadás lehetőségét, a ruhrvidéki szenet és vasat az európai ujjáépités szolgálatába kell állitani.*

Potsdamban a Szovjetunió azt indítványozta, hogy a Ruhr- és a Rajnavidék maradjon Németország integráns része, de szövetséges ellenőrzés alatt, emlékeztet a lap, majd megállapitja, hogy a mostani értekezleten angol részről nem járultak hozzá a Ruhr-vidék négyhatalmi ellenőrzéséhez.

A tüzoltóság és a vadászezred legénysége

együttes erőfeszitéssel megfékezte a szászfenesi erdőtüzet

KOLOZSVAR. — Hétfőn a délelőtti órákban a szászfenesi községházáról telefonon értesitették a kolozsvári tüzoltóparancsnokságot, hogy a község közelében lévő Szent János-erdőben tüz ütött ki. A kolozsvári tüzoltók azonnal kiszálltak a helyszinre és miután látták, hogy legénységi létszámuk nem elegendő a tüz megfékezésére, a katonaság és a községi lakosság segitségét kérték. A hadtestparancsnokság a szászfenesi vadászezred teljes legénységi állományát kivezényelte az oltási munkálatokhoz.

Munkatársunk kiszállt a helyszinre, ahol az oltási munkálatok már befejezéshez közeledtek. A katonák többszáz fát döntöttek ki és mély árkot ástak az égő erdőrész köré, hogy meggátolják a tüz tovaterjedését. Hatalmas munkájuk sikerrel járt, kedden a délelőtti órákban a tüzet kioltották.

A vizsgálat során megállapitották, hogy az erdőőr hétfőn délelőtt jelentette az esetet. A kolozsvári tüzoltóparancsnokság véleménye szerint a tüz már napok óta lappangott. A leégett erdőrész szélessége 200 méter, mélysége pedig 550 méter. A kár felbecsülése és annak megállapitása, hogy kit terhel a felelősség a hatalmas erdőtüzért, most folyik.

HIREK

VILÁGOSSÁG
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 258.
Szerkesztőbizottság:
BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, KÓS KÁROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR

Ki kell függeszteni az ártáblákat a kirakatokban

KOLOZSVÁR. — A rendőrség gazdasági osztálya utolsó izben értesiti az összes kereskedőket és árusokat, hogy üzletükben (kirakataikban), árusitóhelyeiken az ártáblákat függesszék ki, az eladásra kerülő árut árjelző táblával lássák el.

Azokat a kereskedőket és árusokat, akik nem tesznek eleget erre vonatkozó kötelességeiknek, a 351-es törvény 18. paragrafusának 1., 2. és 3. szakasza értelmében szigoruan megbüntetik.

LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA, a közbeeső törvényes ünnep miatt, pénteken a rendes időben jelenik meg.

ÖTSZÁZ VASUTI KOCSIT BOCSÁTOTT a CFR vezérigazgatósága a romániai petróleumipar rendelkezésére, hogy az árucsereegyezmény alapján Csehszlovákiába szállithassák azokat a cikkeket, amelyekért cserébe a romániai petróleumipar gépi alkatrészeket és üzemi berendezéseket kap. Román szakbizottság jelenleg Prágában 150 millió csehkorona értékü kölcsönről tárgyal, amelynek keretében a romániai földgáztermelés fokozásához szükséges gépi berendezéseket vásárolják meg.

270 SZESZT ÁRUSITÓ FŐVÁROSI ÉS VIDÉKI KERESKEDŐT BÜNTETETT MEG eddig a földmüvelésügyi minisztérium, mert hamisitott bort árusitottak. A minisztérium figyelmezteti az összes szeszesitalt árusitó kereskedőket, hogy nevüket szégyenlistán nyilvánosságra hozza, ha a közegészségügyi törvénybe ütköző és a fogyasztók rovására történő ujabb kihágást követnek el.

NYUGTÁZÁS. Lészay Zsuzsánna 65 éves, sulyos nélkülözéseket szenvedő öregasszony részére B. B. kolozsvári lakos 50.000 lej adományt küldött a szerkesztőségünkhöz. Az adományt itt nyugtázzuk és rendeltetési helyére juttatjuk.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYESÜLET szokásos másodszerdai összejövetelén, április 23-án délután 6 órakor az egyesület székházában (Majális-utca 22 alatt) Mócsy István a munkás méh életéről, dr. Szövérdi Ferenc pedig „Gubin-eljárás a gyakorlatban" cimen tart előadást. A belépés dijtalan. Vendégeket szivesen látnak.

AZ ERDÉLYI MUZEUM EGYESÜLET Bölcsészet-, Nyelv- és Történettudományi szakosztályában április 23-án, ma délután 6 órakor dr. Gyalui Farkas tart előadást Petőfi koltói arcképéről Augusztus 23 (volt Király)-utca 14, I. emelet.

SZÜLŐK ISKOLÁJA. A kolozsvári református kollégium tanitványainak szülei, felnőtt hozzátartozói és a nevelés iránt érdeklődők számára a gyermeknevelés mindig időszerü kérdéseiről előadássorozatot tart. Az első előadást dr. Imre Lajos egyetemi tanár tartja „A nevelés célja és tényezői" cimmel április 27-én, vasárnap délután 5 órakor a Református Teológia dísztermében A többi előadások sorrendje a következő: május 4-én: A csecsemő gondozása és nevelése. Május 11-én: A tulajdonképpeni gyermekkor. Május 18-án: „A serdülés és az ifjuság kora. Május 26-án: A régi és az uj nemzedék. Junius 1-én: Pályaválasztás és hivatás. Junius 8-án: A szülei ház és az iskola. Az előadások helye a Református Teológia diszterme, kezdete minden alkalommal délután pontosan 5 órakor. A részvétel dijtalan, de perselyes adományokat a szegény tanulók felsegélyezésére köszönettel elfogad az igazgatóság.

A TÜZIFA SZÁLLITÁSÁRA a CFR vezérigazgatósága április, május és junius hónapokban minden korlátozás nélkül vasuti kocsit bocsát a beszerzőcsoportok és szakmai kereskedők rendelkezésére. A vasuti vezérigazgatóság figyelmezteti az érdekelteket, hogy vasuti kocsi szükségletüket ezekben a hónapokban fedezzék, a tüzifát szállitsák le, mert juliustól kezdve a vasuti kocsikat a gabonaszállitásokra teljes mértékben igénybe veszik.

DÉLERDÉLY VILLAMOSITÁSÁRA vonatkozó terv elkészült. Öt év alatt két ütemben, tehát az 1952. évig villamos árammal fogják ellátni Szeben, Fogaras, Kis- és Nagyküküllő, Alsófehér és Hunyad vármegyéket.

VERES RÓZA kolozsvári, Bisios (Rozmaring)-utca 24 alatti, kórházból sulyos mütét után elbocsájtott munka- és keresetképtelen asszony és kis gyermeke kéri a jószivü emberek pénzbeli vagy természetbeni szives támogatását. Bármilyen adományt szerkesztőségünk is elfogad és továbbit a szerencsétlen asszonynak.

MÜVÉSZET

„Az eskü"

Szovjet filméposz Kolozsváron

A háboru után országunkba hozott külföldi filmek felé ujdonságra váró türelmetlenséggel fordult a mozik közönsége. S mi történt? Nagy csalódás volt tapasztalható az egész filmfronton, mert kezdetben semmi egyebet nem kaptak a mozibajárók, mint az európai és amerikai filmvállalatok üzleti alapokon összemesterkedett, avult szellemü csinálmányait, amelyekben a cselekmények s a megoldások évtizedes receptek szerint történnek. Teljesen uj helyzetet teremtett az első szovjet filmek behozatala, melynek bizonyságául elég, ha a városunkban nemrégiben játszott „Vasököl" és „Kővirág" cimü szovjet filmek soha addig nem tapasztalt tömegsikerét idézzük.

A „Vasököl" példátlan ereju történelmi levegője, nagyszabásu tömegjelenetei, a szinészek egyéni játéka. A „Kővirág" üditő meséje s ragyogó szinkivitele feledhetetlen maradt közönségünk emlékezetében. Most ujabb filmeseménynek lesz része Kolozsvárnak. Április 24-ikén kerül bemutatásra az ország többi városaiban hatalmas sikert aratott szovjet film, „Az eskü". Lapok, folyóiratok hónapok óta hatásos cikkekben méltatják a film müvészi értékeit. A film hatalmas történelmi időket visz a vászonra: Sztalinnak Lenin földi maradványai előtt tett esküje pillanatától a szovjet nép gigászi küzdelmeit mutatja be a sztalingrádi győzelemig. A film erkölcsi tartalma, izzó feszültségü levegője, nagyszerü rendezése egyedülálló filmélménynek igérkezik.

A TÁRSADALOMTUDOMÁNYI INTÉZET zeneszemináriumának müsora: szombaton, április 26-án délután fél 6 órakor: Schubert: 1. Die Forelle quintett. 2. Befejezetlen szimfónia. Az előadás helye a központi Magyar Egyetem aulája (Sétatér). Bevezető előadást tart Székely Endre.

„SZENTGYÖRGYI ISTVÁN" ÁLLAMI MAGYAR SZINHAZ MUSORA:

Szerdán délután fél 5 órakor: *Varázskeringő.*

Este fél 8 órakor: *A makrancos hölgy.*

Csütörtökön este fél 8 órakor: *A makrancos hölgy.*

Pénteken este fél 8 órakor: *A makrancos hölgy.*

A ROMÁN NEMZETI SZINHAZ ÉS OPERA MUSORA:

Szerdán délután 3 órakor: *Boldogságom.*

KOLOZSVARI MOZIK MUSORA:

CAPITOL: *A földalattiak.*
CORSO: *A kalózok harca.*
RIO: Premier! Werne Gyula világhirü regénye nyomán: *A 15 éves kapitány.* Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor Magyar—román feliratokkal.
ROYAL: *28 év.* Magyar film.
ROYAL-TEREM: *A végzet utja.*
SELECT: *Mikor a szerelem virágzik*
URÁNIA: *Majális.* Magyar filmpremier.

Rokonaink utja

Több mint ezer évvel ezelőtt találkoztak a finn-ugor és az orosz népek. A vogulok és az osztjákok a hóditó oroszok elől menekültek át az Uralon, a zürjének, mordvinok, cseremiszek, beékelődve orosz népek közé, lassan morzsolódtak az örökös harcokban. Az orosz cárok nagyhatalmi politikája 186 nép börtöne volt, közöttük a finnugor népek is lassan senyvedtek, pusztultak.

Elnyomott, tudatlan népek voltak a vogulok és osztjákok még a mult században is, akiket orosz prémkereskedők raboltak ki, akik öt rubelt kaptak egy nyolcvan rubel értékü prémért, viszont nyolcvan rubelt fizettek az öt rubel értékü lisztért. Szines, értéktelen gyöngyökkel csapták be őket és vadászó, halászó mesterségük még a puszta megélhetést sem biztositotta nekik.

Az októberi forradalom a finnugor népek hajnala volt. A Szovjetunió nemzetiségi politikája megmentette távoli rokonainkat és biztositotta számukra a nemzeti jövőt. Egyenjoguságukat és önrendelkezési jogukat a szovjet alkotmány állapitotta meg és a 16 szocialista köztársaság között helyet biztositott a karjalai finn és az eszt, a két finn-ugor köztársaságnak is. Kisebb autonóm köztársaságban élnek a zürjének, a votjákok cseremiszek és a mordvinok. Mindegyik finn-ugor népnek saját alkotmánya van.

Az októberi forradalom óta nagy utat tettek meg ezek az elmaradt népek. A politikai szabadságot gazdasági felvirágzás követte. Ma szövetkezetek müködnek mindenfelé, szőrmefeldolgozó ipar létesült, gépesitett mezőgazdasági üzemek, virágzó tejgazdaságok gondoskodnak rokonaink ellátásáról. Kulturálisan csodálatos eredményeket értek el. Ezek a nemrég még irástudatlan vadászok ma saját nyelvükön müvelődnek, számtalan iskola, szakiskola gondoskodik nevelésükről.

A finn-ugor népek sorsának boldog fordulata bennünket, magyarokat külön örömmel tölt el. Rég elszakadt testvérnépeink virágzó jelene és sokat igérő jövője rokonszenvünket a Szovjetunió iránt még elmélyiti.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Helyet a középiskolásoknak az Egyetemi Könyvtárban!

Meglepődve hallgattam két hetedik gimnázistának beszámolóját arról, hogy miként „tessékelték" ki őket az egyetemi könyvtárból:

— Bementünk, hogy egy müvészettörténetet kérjünk egy félórára — meséli az egyik. — Azt, hogy mi, középiskolások is bemerészkedtünk az egyetemi könyvtárba, a tanár urak ajánlatára tettük. Mint egy szent helyre, mint egy templomba, olyan áhitattal mentünk fel a lépcsőn és utasitásra a szemben lévő kikölcsönző osztályra. Megtanultuk egy egyetemi hallgatótól, hogyan kell a könyveket kikeresni, hogyan kell az ürlapot kitölteni és miután ez mind megtörtént, félénken benyujtottuk a lapot az „üvegfallal" körülvett kisasszonynak. Megnézte — mi közben arra gondoltunk, milyen büszkén fogjuk elmesélni: ugyan fiuk, kell egy könyv: forduljatok hozzánk, mi már jártasak vagyunk az egyetemi könyvtárban! — A kisasszony megszólalt és kérte a diákigazolványunkat vagy az indexet. Mi középiskolások vagyunk, feleltük halkan. Középiskolások?! Mit keresnek maguk itt az egyetemi könyvtárban? Nincs saját kollégiuri könyvtáruk? Itt kérem nem lehet olvasni, nincs hely! — Nagyon megijedtünk, hogy most mi lesz a templom alaprajzzal, amit Tóth tanár urnak kell rajzolnunk, de a barátomnak váltott az esze és megkérdezte: kisasszony kérem, nem vihetnők haza csak egy délutánra? — Erre aztán kitört a vihar. — Haza vinni? Szó sincs róla! Itt majd csak akkor fognak olvasni és könyvet kapni, ha egyetemi hallgatók lesznek! — Szomoruan jöttünk ki az épületből és arra gondoltunk: nem is olyan áhitatos ez a hely, ahol igy „elintézik" az embert.

Nem kell sokat hozzáfüzni. Egy borzalmas világégés után, évek teltek el, mig végre odajutottunk, hogy ifjuságunk ismét érdeklődik az irodalom, tudomány, müvészetek iránt. Ez az ifjuság alig ismeri még mi a szép, mi a nemes, mi az értékes. És ők most tanulni akarnak, müvelődni akarnak, tudásukkal épiteni akarnak! Szoritsunk nekik egy kis helyet a tudomány falai között, hiszen nincs szebb és boldogitóbb számunkra, mint az, hogy látjuk: nem hiába küzdünk a tudás és tanulás érdekében, ifjuságunk meghallgat, követ. Helyet tehát a középiskolásoknak az egyetemi könyvtárban!

SINKA ZOLTÁN

Az ifjuságé a szó...

ÖT KÖZSÉG, ÖT PÉLDA

KOLOZSVÁR. — A Magyar Népi Szövetség kolozsmegyei szervezete napról-napra keményebben küzd kitüzött demokratikus céljaiért. Ennek a küzdelemnek keretében a megye magyar ifjusága is kiállt a porondra. Mócsi László ifjusági felügyelőbizottsági tag és Lamos Antal megyei titkártól szerettünk volna a megye ifjuságáról felvilágositást kérni. A két ifju ahelyett, hogy a beküldött hosszas, bőbeszédü jelentéseket olvasta volna fel, a helyszinre vitt bennünket.

Kisbács: Harc a pénzügyi csata győzelméért

A kisbácsi magyar ifjuság a MNSz pénzügyi harcát legelőször saját körében viszi győzelemre, hogy azután a felnőttek szervezete megsegitéséhez foghasson. Az ifjuság a rendes tagdijakon kivül önkéntes adót vetett ki magára.

— Ezzel azonban nem elégedtünk meg — mondja Boér Jenő tanitó, az ifjuság vezetője —, ma **mutatjuk be a „János vitéz"-t.**

Éppen a megkezdődő előadásra toppantunk be. Kedvesen és rátermettséggel játszották Kukorica Jancsi és Iluska örökszép mesejátékát. Az előadáson valamennyi szereplő korhü ruhában játszott.

— Mi ezután csak ilyen darabokat játszunk — mondja **Fábián** András ifjusági vezető. — **Tanulni** akarunk és **másokat is oktatni** szeretnénk.

Az érdeklődés, a jó előadás és a bevétel volt a sikerük bizonyitéka. Most sportfelszerelést vásárolnak, hogy a község ifjusága a népsportban találhasson szórakozást a korcsmák helyett.

Bánffyhunyad: A leányifjuság vezet

Kalotaszeg központjának ifjuságát már a multból ismerjük. Itt volt a legszinvonalasabb s a legkeményebb az ifjusági szervezeti élet. Ma sincs hiba ebben. Szabó Lili tanitónő mosolygó arccal fogad. Bánffyhunyadon a leányifjuság irányit s végzi a legtöbb munkát. Szabó Lili, Jakab Magda óvónő és Bogdán Borbála a lelke ennek a munkának.

Kelemen Márton helyett, aki tulsok tisztsége miatt nem végezheti el maradék nélkül feladatait, ma ők állanak valójában az ifjuság élén.

Bánffyhunyad ifjusága volt az, amely az elmult évben az első Magyar Népi Szövetségi Ifjusági kongresszust megrendezte. S azokat, akik valamikor az élen jártak, ma két község is megelőzte a szervezeti élet munkájában. Az első a mult évben Zsobok volt, mig az idén Kalotaszentkirály.

Kalotaszentkirály: A vetési csatáért...

Kalotaszentkirály MNSz-ifjusága a mult évben hallatta szavát. Az idén azonban oly kemény munkát végzett, hogy a megye ifjusági szervezetei közül a kiiratlan versenyben legelső helyen vezet.

A vetési csatában hatalmas lendülettel vett részt. A községben azoknak a hadiözvegyeknek földjeit, akiknek katonafiuk sem tért vissza, a **kalotaszentkirályi ifjuság** kalákában szántotta fel és vetette be. Ennek ellenére módot talált arra is, hogy husvétkor az „Obsitos"-sal lepje meg a község népét. Az előadást pénzügyi harc keretében rendezték. Elég ha eredményképpen annyit jegyzünk meg, hogy a darab tiszta jövedelme 5 millió lej készpénz volt. Most a MNSz megyei ifjuságának május 1-i háziipari kiállitására készülnek. A legtöbb anyagot Kalotaszentkirály ifjusága fogja behozni. Ezzel is növelni akarja Kolozsváron megtartandó május 1-i munkásünnep szinvonalát.

Dombi Imre tanitó, az ifjusági csoport vezetője az elmult napokban az elemi iskola felső osztályosait hozta be Kolozsvárra, hogy barátkozzanak a földmüves ifjak a munkás ifjakkal.

Magyarókerék és Nagybikal községeket kerestük még fel.

Magyarókereke: Külön „békeszerződést" kötött a község román és magyar ifjusága

György Dénes református lelkész, aki lelkesen és hivatásszerüen foglalkozik az ifjuság vezetésével, mondja el nekünk, hogy a magyarókereki román és magyar ifjak a multban ugy éltek, mint a kutya és macska. Lassan-lassan azonban felolvadt az évszázados jég s miután a reakciónak sikerült néhány ablakot utoljára betörnie, meggyőződött a két nép ifjusága, hogy ez a végtelenségig nem mehet. Közös gyülést tartottak, ahol a két nép ifjusága felállva, kezét a szivére téve **magyar és román nyelven fogadta meg, hogy Magyarókerekén többet nem** lesz **román—magyar kérdés.** E szórványvidéki magyar ifjuság becsülettel állja a „békeszerződés" pontjait és karöltve a román demokrata ifjusággal, most a kenyércsatáért küzd.

Zsobok: Aki sokat markol, keveset fog

Körülbelül ez áll Zsobokra is. Az a lendület, az a ragaszkodás és az a harci kedv, amellyel a Magyar Népi Szövetség zsoboki ifjusága mult évben a megye élén járt, ma megbicsaklóban van. Mi az oka ennek? Miért szünt meg a zsoboki ifjusági népfőiskola? Miért fáradtak bele, vagy unták meg azt a munkát, amellyel a mult évben oly szépen vezettek? Szalmaláng volt az egész?

— Nem szalmaláng. A ma ifjuságának munkája nem lehet csak máról holnapra való percnyi hevülések fellángolása — mondja **Bódis Erzsébet**, az országos ifjusági nagybizottság egyik tagja. — Igaz, hogy most lemaradtunk arról a versenyről, amelyet iratlanul egymás között megindítottunk. Büszkén adjuk át az eddig hordozott zászlót, de azzal a reménnyel, hogy még a jövő évben ujra magunknak kaparintjuk vissza.

Igy él, igy dolgozik és igy harcol ma Kalotaszeg magyar ifjusága. Hol lendülettel, hol visszaeséssel, de azzal a szigoru elhatározással, hogy előbb-utóbb felépitik a maguk jobb világát.

BÁNYÁSZ ALBERT

Még ebben az évben megkezdik a Duna—Tisza-csatorna megépitését

BUDAPEST. — A Magyar Ifjuság Országos Tanácsa elhatározta, hogy felkarolja azt a mozgalmat, amely a Magyar Kommunista Párt hároméves tervének keretein belül meg akarja épiteni a Duna—Tisza-csatornát. A Duna—Tisza-csatorna megépitése az egész Magyar Alföldnek beláthatatlan fejlődési lehetőséget fog biztositani.

A tervek szerint a csatorna **Dunaharasztinál indul majd ki és** Kecskemétet érintve, Ókécskénél éri el a Tiszát. A 106 kilométeres távolságon 300 közuti és 4 vasuti hid szeli majd át a csatornát. A terv végrehajtása 350 millió forintot vesz igénybe és 1955-re készül majd el. A Duna—Tisza-csatorna megépitéséhez a 3 éves terv végrehajtásának kezdetekor, augusztus elsején lát neki a magyar ifjuság.

„Ha elfogy a lej, dollárral fizetnek az urak!"

Milliós kártyacsaták, feketézők, siberek a New-Yorkban

KOLOZSVÁR. — Az utcasarkon két jóltáplált uriember vonja magára figyelmünket.

— Nincs már időm — magyarázza az egyik —, vár a parti.

— Jól ment tegnap a lap? — kérdi a másik bizalmasan hunyoritva.

Lefüggönyözött ablakok mögött

— Ment valahogy — ropogtat az első egy vastag szivart — tiz vagy tizenkét milliót nyertem. Nem számoltam meg. Na, jöjjön maga is — karol barátjába. Mit fél? Mi lesz, ha maga is lead egykét milliót? Nem fog belehalni.

Mind a ketten befordulnak a New-york kávéház forgó ajtaján.

A hátsó teremben, lefüggönyözött ablakok mögött, teljes erővel tombol a kártyacsata. A villanyfényben kékes dohányfüst terjeng. Chesterfield, Camel, drága amerikai cigaretták hamvadnak a jólápolt ujjak között.

A játékasztalok mind foglaltak. Römikövek csattognak, kártyalapok zizegnek és bankjegykötegek cserélnek gazdát néhány perc alatt. Mintegy harmincegyven férfi és néhány jól kozmetikázott, tavaszokat visszahivogató, dusan felékszerezett luxusnő merül el a játék izgalmában.

Válogatottan diszes kompánia. Akik itt üldögélnek, császárai a feketepiacnak és egyéb, korrupción alapuló — de annál jövedelmezőbb — üzleteknek.

Az egyik sarokban három kopaszodó fej hajlik össze:

Nincs rizikó!

— Csak a dollár biztos — hápogja az egyik — én minden tételben veszek.

— Napoleont nem akar?

— Hogy adja?

— Csak dollárért, mert lovakat küldök át...

— Mondja — vág közbe a harmadik —, nem nagy a rizikó átvinni az árut a határon?

— Ugyan kérem — fölényeskedik a kérdezett —, nekem már bedolgozott embereim vannak. Tudja maga, mennyi sót vittem, mennyi ablaküveget? Vagontételben. Azt hiszi, hogy a ló nehezebb, dehogy is. Most az a cikk.

— Bank! — hangoskodik egy kiélt arcu férfi az asztalnál.

— Nyolc millió — tolja át a bankjegyeket a vesztes, amit olvasatlanul gyürnek zsebre, mert itt az a szabály, hogy csak zsebből játszanak. Itt nincs bizalmatlanság: Itt csak „gentlemanek" vannak, akiknél néhány millió igazán nem számit. Ha nagy a veszteség, akkor holnap ugranak egy kicsit az árak és azok, akik egész nap robotolnak, majd csak kiizzadják a diferenciát.

A kártyabarlangban nincs nemzetiségi vagy faji kérdés. Az egyik helyen W. Marcit a „Comertz"-től, mellette K. Misit, az irógépcéh juniorját, távolabb Nictorica mérnök urat, majd Wolffot — akinek másik nevét senki se ismeri — figyelhetjük meg a legnagyobb békés egyetértésben.

— Nincs itt baj — mondja az egyik pincér a másiknak —, ha elfogy a lej, akkor dollárral fizetnek az urak.

Százmilliós nyereségek

Zizegnek a kártyalapok és milliós tétek forognak a kockán. Az egyik nap C Gavrila tordai kereskedő csak harminckét milliót vesztett, de hallunk esetről, amikor közel százmilliót nyertek egyes szerencselovagok.

— Egy viszkit az igazgató urnak!

És száll az illatos Camelek füstje. Sietni kell, mert estére bárrá varázsolódik át a mostani kártyalebuj, ahol az ebül szerzett milliók pezsgőre, dus lakomákra fognak átváltozni.

Azok, akik most — délután 5 órakor, mikor még a gyárak egyrészében, műhelyekben, irodákban és üzletekben folyik a munka — itt ülnek, nem egyebek, mint közgazdasági életünk kerékkötői, akik mint a felkuszó folyondár, elszivják erőfeszitéseink életnedvét. Dolgozó tömegeink elől lefoglalják a lakásokat, felvásárolják az élelmet. Ezek verik fel az árakat, rontják valutánkat, suttogják egymás fülébe a legbotorabb rémhireket.

Feketézők, valutasiberek, csempészek, szerencselovagok büntanyája ez a kártyabarlang a dolgozó, a felemelkedésért harcoló város központjában — és erre semmi szükség nincsen.

(—)

Gyilkosság vagy öngyilkosság?

A haldokló asszony vallomásával megmentette gyilkossággal gyanusitott férjét

KOLOZSVÁR. — Vasárnap este 11 óra után az egyetemi klinikák sebészeti osztálya telefonon értesitette a rendőrséget, hogy egy sulyosan sebesült nőt szállitottak be osztályukra, aki valószinüleg gyilkossági kisérlet áldozata. A bünügyi osztály részéről azonnal kiszállt dr. *Jakabffy* Tivadar komiszár és megállapitotta, hogy a nő szivtájékán 9 milliméteres fegyver által okozott lőtt seb van. A körülményekre azonban egyelőre nem tudott fényt deriteni, mert az asszony eszméletlen állapotban volt.

Az asszony Dinea Livia Marinescu-utca 13 szám alatti lakos, Dinea Apostol klinikai laboráns felesége.

A meginditott nyomozás kezdeti eredményei arra engedtek következtetni, hogy *az asszonyt férje akarta meggyilkolni.*

Hétfőn délelőtt a sebészeti klinika értesitette a rendőrséget, hogy Dinea Livia magához tért, ki lehet hallgatni. Munkatársunk a nyomozást irányitó rendőrtiszttel felment az egyetemi klinikára, ahol a kihallgatást megejtették.

— *Mindenért én vagyok a felelős. Sziven akartam magam lőni* — mondja suttogva a sulyosan sebesült nő. — *Férjemmel három hónappal ezelőtt esküdtünk meg, rosszul éltünk. Későn éjszaka járt mindig haza, én állandóan féltékenykedtem. Vasárnap este valami különös érzés vett rajtam erőt és amig férjem távol volt, sziven lőttem magam.*

A férjet a klinikának a folyosóján hallgatta ki elsőizben dr. Jakabffy Tivadar komiszár.

— Nehéz anyagi viszonyok között élünk — mondja Dinea Apostol —, klinikai fizetésem nem volt elég arra, hogy a családot el tudjam tartani. Kénytelen voltam délutáni foglalkozás után nézni. Olyant találtam, ami időmet a késő éjszakai órákig igénybe vette. Soha nem csaltam meg a feleségem, *teljesen oktalan volt féltékenykedése.* Egy óvatlan pillanatban feleségem sziven lőtte magát.

Az áldozat és annak férje vallomásából igy tisztázódott az ügy. A rendőrség a nyomozást beszüntette. Az asszony életbenmaradásához az orvosok véleménye szerint kevés remény van.

Dinea Apostol ellen tiltott, jogtalan fegyverviselésért meginditják az eljárást, *letartóztatni azonban nem lehet, mert a feleségének ez az izgalom biztos halált jelentene.*

Hová lett Hitlerék rablott aranya?

MOSZKVA. — A külügyminiszterek s helyetteseik moszkvai tárgyalásán sok más probléma mellett felvetődött az a kérdés is, hová lett az a hatalmas aranykészlet és felmérhetetlen kincs, amelyet a hitleristák egész Európában összeraboltak.

— Pontos választ erre csak az amerikai katonai parancsnokság adhat — mondotta Rueff, a moszkvai tanácskozások egyik bizottságának tagja.

— Akkor talán mister Murphy adhatna valamilyen felvilágositást — mondotta Visinszkij.

Mister Murphy azonban semmiféle felvilágositással sem szolgált.

Tény, hogy az amerikai katonai hatóságok máig a legnagyobb titkolózásba burkolóznak az általuk lefoglalt kincsek mennyiségét illetően és — bár a kutatás folyik — arról sem adtak még kimutatást, hogy külföldön milyen mennyiségü aranyat vagy más értékeket helyeztek el Hitlerék.

A „Barrons" cimü amerikai pénzügyi hetilap szerint Argentina aranykészlete 1944 októberéig 253 millió dollárról 1 milliárd dollárra, Svédország aranykészlete 100 millió dollárról 456 millió dollárra, Svájc aranykészlete 503 millió dollárról 1040 millió dollárra, mig Törökország aranykészlete 38 millió dollárról 221 millió dollárra emelkedett.

De vajjon „csak" ennyit raboltak össze Hitlerék? Szó sincs róla! A német tőkebefektetés csak Svájcban több mint 700 millió dollárra rug és felmérhetetlen kincseket találtak magában Németországban is. Markers községben az ottani bánya egyik aknájában 24 vasuti kocsit kitevő aranyat találtak befalazva. De más német városokban is hatalmas értékeket fedeztek fel.

Hová lett és hová lesz mindez, amit találtak és még találnak? Hová lettek és lesznek a kincsek?

A világ egyre fokozódó kiváncsisággal várja az amerikai katonai hatóságok hivatalos jelentését.

A panaszokat és sérelmeket csak békésen és együttes jóakarattal lehet elintézni

— mondotta a békási perrel kapcsolatban Biró Lajos közbirtokossági elnök

CSIKSZEREDA. — (Kiküldött munkatársunktól.) Sok egészséges javaslat, ötlet és felszólalás közben, a székely közbirtokosságok régi, sulyos panaszaiból is bőséggel kaptunk izelitőt a közbirtokossági és erdőkongresszuson. A legsulyosabb s már egész Csik megyében rossz példaként emlegetett panasz, *amit a magyar reakció is leggyakrabban igyekszik kihasználni* legujabban is a két nép közti béke megteremtése ellen, nyilván a gyergyótekerőpataki és gyergyószentmiklósi közbirtokosságok legelő kérdése.

A két közbirtokosságtól még az 1923 évi földreform során — valamint Csikkarczfalvától — többezer holdnyi legelőt sajátitottak ki Gyergyóbékás község részére. Akkor Gyergyóbékás a kisajátitás során *24 ezer hold juttatásban részesült.* Az akkori országvezetés igy látta jónak s bizonyos, hogy igazságot szolgáltatott a magyar uralom alatt mindig háttérbe szoritott és nagy nyomorban élő Gyergyóbékás nagyközség szegény román parasztjainak is. Ebbe idők folyamán belenyugodott Tekerőpatak és Gyergyószentmiklós székelysége is. Mégis két kisebbségi évtizeden át huzódó per származott belőle, mert a soviniszták és a mult reakciósai által izgatott békásiak nem elégedvén meg a kisajátitással, ujabb *önkényes foglalásokat eszközöltek* a jogosan nekik juttatott területeken tul is.

A per sohasem ért véget

Aztán a bécsi döntéssel jött magyar fasiszta uralom ugy vélte megoldani Tekerőpatak—Gyergyószentmiklós—Békás perét, hogy egyszerüen *mindent elvett a szerencsétlen békásiaktól,* az 1923-as földreform juttatásaival együtt. Ez az igazságtalan intézkedés csak ujabb olajat öntött a tüzre. Mi sem természetesebb, mint az, hogy a felszabadulás után a békásiak ujból visszakapták azt a hatalmas erdő- és legelő területet, amit annakidején a magyar hatóságok visszavettek. Most aztán — hiszen reakciós és soviniszta [illegible] a románság köréből sem hiányoztak — a békásiakat indították magyarellenes kampányba. *[illegible] kerültek a község élére [illegible] teljes izgatásba kezdtek a tekerőpatakiak és gyergyóiak el[len].* Ujból folytatták az önkényes erdő- és legelőfoglalást. Ha a tekerőpatakiak a békási birtokkal határos zsedáni legelőrészre hajtották marháikat, *nem egyszer valóságos harci felkészültséggel üldözték el őket onnan.* Hasonlóképpen jártak el a gyergyói legelőkön és erdőkön is. *Az izgatók élén a békási biró és jegyző, valamint a község nagygazdái állottak és állanak, akik a békási szegények követeléseit, hogy ők is arányosan részesüljenek a nekik juttatott hatalmas erdőkből és legelőkből, ugy vélték levezetni, hogy a székelyek birtokainak elfoglalására uszitották.*

Dönt a földmüvelésügyi miniszter

Ebből aztán a panaszok végtelen sora következett ujból. Végül a földmüvelésügyi minisztérium igazságos itéletet hozott a csiki megyefőnökség s erdőigazgatóság jelentése alapján s kimondotta, hogy *jogos területeiken mindkét fél békésen folytathatja gazdálkodását. Senkit saját területén háboritani nem szabad.*

Sajnos, a döntés megtörténte ellenére, mivel az izgatók kiemelése nem történt meg, a békétlenség tovább folytatódik. Ma már ott tart példáu! Gyergyószentmiklós közbirtokossága, hogy bár 1860 holdnyi legelőjéből 1923-ban 600 holdat adtak a békásiaknak, a fenmaradó 1200 holdból 400 holdat béreltek még a békásiak, azonban sem a 400 hold utáni bérösszeget nem fizetik, noha az adót a gyergyószentmiklósiak pengetik le minden évben — sem a megmaradt területen nem engedik legeltetni a szentmiklósiak állatait az izgatók. Igy ma a gyergyószentmiklósi közbirtokosság kénytelen volt *legelőt bérelni,* hogy legyen ahol állatait legeltesse.

Jó viszonyban akarunk élni a békásiakkal

Ezt mondották el a közbirtokossági kongresszuson a szentmiklósi és a tekerőpataki közbirtokossági kiküldöttek. De idéznünk kell *Biró* Lajos gyergyószentmiklósi közbirtokossági elnök szavait.

— Arra kérjük képviselőinket — mondotta —, hogy ezt a kérdést *békés uton intézze el. Mi a békásiakkal jóviszonyban akarunk élni s azt, ami az övék, nem kívánjuk el s hibásnak tartjuk azt is, amit a magyar kormány 1942-ben velük csinált.* Mi csak azt kérjük, hogy ebből *pert ne csináljanak. Hanem ami a békásiaké, azt birtokolják békében és a saját hasznukra a békásiak, ami pedig a miénk, ott hagyjanak bennünket élni. Mert meg vagyunk győződve, hogy a panaszokat és sérelmeket csak békésen és együttes jóakarattal lehet megnyugtatólag elintézni.*

A közbirtokossági kongresszus fontolóra vette Biró Lajos szavait. A gyergyóiak és tekerőpatakiak panaszát nem is vette határozati javaslatainak követelései közé, hanem az egész ügyet átadta a gyülésen jelenlévő *Kurkó* Gyárfásnak s kérte, hogy a Magyar Népi Szövetség képviselőcsoportja ilyen szellemben tegye meg a szükséges lépéseket a több mint negyedszázados per békés elintézésére.

(d. gy.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A román és a magyar lelkész vezetésével ünnepélyesen fogadták az inséges székely gyermekeket

MEZŐTELEGD. — A napokban 153 csiki székely gyermeket inditottak utra a CARS keretében Mezőtelegd bihari községbe és környékére, valamint Nagyszalontára. A mezőtelegdi járásban 100 inséges gyermeket helyeztek el.

A megérkező székely gyermekeket Mezőtelegden ünnepélyes fogadtatásban részesitette a község lakossága. A helyi CARS vezetői, *a görögkeleti, valamint a református lelkész* a helyi demokratikus szervezetek megbizottaival együtt, csakneg *az egész község lakossága* kivonult a gyermekek fogadtatására. A gyermekek szétosztásakor több család az élelmezés mellett a ruháztatást is magára vállalta. Számos mezőtelegdi család örökbefogadási szándékát is bejelentette.

Az árak védelmében

Őrséget állit a piacon, a vámnál és az állomásnál a Nők Demokrata Szövetsége

KOLOZSVÁR. — A Romániai Nők Demokrata Szövetsége, a helyi hatóságok segitségével, a legerélyesebben fellépett a piaci árak letörésére. Először is meg akarják akadályozni, hogy a falusiak által behozott élelmiszerek üzérek és spekulánsok kezébe kerüljenek. Ezért őrségeket állitanak fel a piacon, a vámnál és az állomáson. Bátor fellépésük természetesen nem irányul a falusiak ellen, célja csupán az, hogy a városba kerülő élelmiszer, kikerülve a közvetitőket, egyenesen a fogyasztóhoz jusson. A Nők Demokrata Szövetségének tagjai ezenkivül szigoruan ellenőrzik a piaci árakat és kényszeritik az árusokat, hogy hivatalos áron adjanak el.

A demokrata nők akciója azonban csak akkor lehet sikeres, ha a város asszonyai nemzetiségi és társadalmi különbség nélkül támogatják, ha minden asszony és anya bekapcsolódik az árak letörésére inditott csatába.

Hogyan értelmezi a „Szövetség" Szövetkezeti Központ az INCOOP körlevelét az iparosok és kereskedők szövetkezeti tagságáról?

KOLOZSVÁR. — A Nemzeti Szövetkezeti Intézet, az INCOOP, legutóbbi körlevelében a szövetkezeti törvény 4. szakaszára, valamint a szövetkezeti kongresszusi határozatokra hivatkozva az összes szövetkezeteket figyelmezteti, hogy *szövetkezetnek nem lehet tagja kereskedő, vagy iparos és általában olyan személy, kinek foglalkozásánál fogva az érdeke a szövetkezetével ellentétben áll, de különösen* — mint irja a továbbiakban a körlevélben az INCOOP — *nem lehet a szövetkezet igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tagja s nem bizható meg más tisztség betöltésével sem.*

Az INCOOP felhivása félreértésre adhat alkalmat és szükségesnek tartva a kérdés tisztázását, a „Szövetség" Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központjához fordultunk és felvilágositást kértünk a körlevélben közölt felhivás mikénti értelmezéséről.

A Szövetség a körrendeletet a szövetkezeti törvénnyel és a szövetkezeti alapszabályokkal összhangbanlévőnek tartja, mert mindkettő a szövetkezeti tagság megszerzésénél a taggal szemben alapfeltételként köti ki, hogy érdekei nem lehetnek ellentétben a szövetkezetével. Nem lehet tehát valamely falusi fogyasztási szövetkezet tagja, vagy éppen annak vezetőségi tagja a falu másik kereskedője, vagy nem lehet egy hitelszövetkezet igazgatósági, vagy felügyelőbizottsági tagja bankigazgató. Ezzel szemben *iparos vagy kereskedő minden további nélkül lehet hitelszövetkezeti tag, sőt annak akár vezetőségi tagja is.* Lehet továbbá ugyanezen foglalkozási ágak valamelyikéhez tartozó személy olyan szövetkezet tagja, vagy annak vezetőségi tagja, melyet akár az iparosok, akár a kereskedők alakitottak közös beszerzés, termelés vagy értékesités céljából.

Az INCOOP körrendeletével — a Szövetség szerint — a szövetkezeti tagok táborát s a szövetkezetek vezetőségeit a befurakodott álszövetkezőktől akarja megtisztitani, amely intézkedés általános szövetkezeti szempontból csak helyeselhető.

Sportélet

A BEAC ma rendezi meg a szenior tőr- és kardvivóbajnokságokat

KOLOZSVÁR. — A református kollégium Farkas-utcai tornatermében ma délután 6 órakor tartják meg a BEAC rendezésében a kerületi szenior tőrvivó bajnokságokat. A BEAC, Universitatea és a Dermata tőrvivői már hetek óta nagyban készülnek a versenyre és nagy harc várható a kilences döntőbe való bejutásért a három egyesület között. Eddig 23 benevezés történt a versenyre. Az első három helyezett szép tiszteletdijat kap.

A kardvivó bajnokságokat vasárnap délelőtt 9 órakor tartják meg a református kollégium tornatermében.

Nagy érdeklődéssel várják a ma délutáni Universitatea—Vasas találkozót

KOLOZSVÁR. — A mai ünnepnapon a városi sporttelepen délután 5 órai kezdettel a Vasas az Universitatea ellen játszik barátságos mérkőzést. Mindkét csapat vasárnap 3:0 arányban győzte le ellenfelét és igy ma délután érdekes összecsapásra van kilátás. A két csapat mérkőzését dr. *Russu* Gabriel, az OSP elnöke vezeti, mig a két határjelző Polareczky János és Muresan Anton.

Az U—Vasas mérkőzés előtt délután 3 órakor a vasárnap Bukarestben játszó kolozsvári ifjusági válogatott Kolozsvár B válogatottjával játszik Rosner Dávid vezetésével. *Munteanu* Nicolae edző, szövetségi kapitány, erre a mérkőzésre a következő ifjusági játékosokat jelölte ki: Udvari, Szalkai, Bojtos, Gábos, Vajda és Borsai Vasas-játékosok, Nagy és Veress a Dermatából, Craciun, Roman II., Suciu, Dumitrescu, Suvac Universitatea játékosok, Barbu, Tandrau, Joane, Gorgan a Victoriából.

— Kitünő válogatottat tudnék összeállitani Bukarest ellen — mondotta Munteanu —, ha a Román Labdarugó Szövetség elhalasztaná a vasárnapra kitüzött Victoria—Solvay NB II.-ős mérkőzést, mert a Victoria első csapatában Tandrau, Joana és Gorgan, akik valamennyien 18 évesek, a szabályok értelmében játszhatnának Kolozsvár ifjusági válogatottjában.

— A Bukarestbe utazó csapatot csak a mai válogató jellegü mérkőzés után állitom össze — fejezte be nyilatkozatát Munteanu edző.

Közös tornabemutatót rendez a KKASE és a Dermata

KOLOZSVÁR. — A Magánalkalmazottak Szakszervezete sportosztályának (KKASE) női és férfi tornászcsapatai a Dermata sportegyesület női és férfi tornászcsapatainak részvételével május 4-én délután a kerületi és országos bajnokságok utolsó előkészületeként az Unitárius Kollégium udvarán nagyszabásu közös szabadtéri tornabemutatót rendez.

A csapatok szer- és talajtornagyakorlatokat fognak bemutatni.

A két nagymultu és a tornasportot uttörőként felkaroló egyesület összefogása a helyi tornasport országos viszonylatban való megerősitését célozza.

A közös bemutatót, amelyet a tornasport népszerüsitése érdekében olcsó helyárakkal rendeznek, nagy érdeklődés előzi meg.

A Szovjetunió elsőnek Romániával veszi fel a sportkapcsolatot

MOSZKVA. — A Szovjetunió és Románia sportélete között közelebbről kimélyül a kapcsolat. A Romániai Országos Népsport Szervezet megkeresésére válaszolva, a Szovjetunió szakminisztériumában müködő Központi Testnevelési és Sportbizottság meleghangu átiratban közölte az OSP-vel, hogy sziveses hajlandó a román sporthatóságokkal közös egyetértésben összeállitani az összes sportágakban a szovjet—román sportnaptárt. A szovjet sporthatóság arra kérte az OSP vezetőségét, a legsürgősebben tegyen javaslatot, hogy melyik sportágakban kivánja megrendezni a szovjet és román sportolók első találkozását, amelynek megvalósitása a Szovjetunió részéről is meleg kivánság. Az átiratot Postinkov Dumitru, a szovjet Központi Testnevelési és Sportbizottság alelnöke irta alá.

A Szovjetunió sporthatóságának átiratát az OSP központi bizottsága legközelebbi ülésén veszi részletes tárgyalás alá, majd felszólitja az összes romániai szakmai sportszövetségeket, hogy azonnal dolgozzák ki az egyes sportágakban megrendezendő szovjet—román sportversenyek naptárát.

Bukarestben nagy örömmel tették tudomásul a Szovjetunió átiratát, amely azért is nagyjelentőségü, mert ez az első lépés a Szovjetunió és a Balkán államok sportkapcsolatainak felvételére. Romániát érte az a megtiszteltetés, hogy a Szovjetunió a Balkán államok közül elsősorban vele kivánja megvalósitani szorosabb sportkapcsolatát.

Nemzetközi betörőbandát leplezett le a kolozsvári rendőrség

KOLOZSVÁR. — Az utóbbi időben nem voltak betörések Kolozsváron, ugy látszott, a jól müködő bünügyi testület munkájának hatására a kolozsvári betörők felhagytak mesterségükkel, vagy más városba tették át müködésük székhelyét. A görögkeleti husvéti ünnepek alkalmával a helyzet megváltozott. Két nap leforgása alatt öt betörést követtek el ismeretlen tettesek. Ezek közül a Fejér-féle kalapüzlet betörője *Bencze* Mihály kolozsvári cukorkakereskedő személyében a rendőrség kezére került, az ő vallomása és a bünügyi osztály nyomozása egy *hatalmas nemzetközi betörőbandáról rántotta le a leplet.*

Bencze ugyanis tagja a Nagy testvérek betörőbandájának, melynek tagjai Nagy Endre alias Fülöp, alias „Cicu", Nagy Ferenc, másképpen Rárók, vagy „Cimai" Nagy György alias „Bercsán", alvilági néven „Sándorka".

A rendőrség Benczén kivül Nagy Endrét fogta el, a többieknek sikerült átszökniök Magyarországra. Nagy Endre részletes vallomást tett, elmondta, hogy három évvel ezelőtt tették át müködési helyüket Magyarországra, április 15-én látogattak haza és együtt követték el az öt betörést. A rabolt holmi értéke *300 millió lejt tesz ki.* Az értékek nagy részét megtalálták és visszaszolgáltatták jogos tulajdonosainak. Az ügyben *Nagy* Gábor komiszár, a nyomozó osztály főnöke folytatja le a vizsgálatokat.

Románia, Magyarország és Olaszország legjobb teniszezői mérkőznek meg Bukarestben

BUKAREST. — Május 26-ika és junius 2-ika között Románia, Magyarország és Olaszország legjobb férfi és női teniszezői mérik össze erejüket Bukarestben. A három ország válogatottjainak mérkőzése után a legjobb magyar teniszjátékosok — Asbóth-tal az élen —, továbbá a legjobb olasz versenyzők Bukarestben maradnak, ahol résztvesznek junius 4—8-a között Románia országos bajnokságaiért megrendezendő nagyszabásu nemzetközi versenyen, amelyre a legjobb cseh és jugoszláv versenyzők is bejelentették részvételüket.

A Román Tenisz Szövetség már minden előkészületet megtett a nagy nemzetközi verseny zökkenőmentes lebonyolitására.

SPORTHIRADÓ

UDR—CFR (BUKAREST) NB. I. mérkőzés lesz a mai ünnepnapon Resicán. A mérkőzés április 20-áról maradt el, mert a bukaresti vasutas csapat késve érkezett vissza a szófiai husvéti túráról.

RURACNÉ BERECZKI MAGDA, Cararulis és Tanasescu, a kitünő román teniszversenyzők valamennyien bejutottak a francia Rivireán, Cannesben megrendezett nemzetközi teniszverseny női egyes, férfi egyes és férfi páros döntőjébe.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 3000 lej, álláskeresőknek 2000 lej. Cim a kiadóban és jeligés leveleknél 5000 lej pótdij fizetendő. Szöveghirdetés 4000 lej szavankint. Közgazdasági közlemények szavankint 5000 lej. Keretes hirdetések 4000, 5000 és 6000 lej négyzetcentiméterenkint. Nyilttér szavankint 10.000 lej.

ADAS-VETEL

FÉRFI szabógép „Pfaff" nagyon jókarban eladó Weisz gépkereskedőnél, Horea-ut 82. 4927

ELADÓ modern diófagyökér kombinált szoba Horea-ut 62, hátul az udvarban. 3411

MEGVÁSÁROLOK rádiót, csakis jókarban lévőt. „Terno" ügynökség, Széchenyi-tér 16, bejárat a Kádár-utca felől. 3433

ELADÓ jókarban lévő mély gyermekkocsi. Király-utca 8. 3413

VESZEK varrógépeket, varrógépfejeket, varrógéplábakat, varrógéptüket, kerékpárokat, kötőgépeket, alkatrészeket. Weisz gépkereskedő, Horea-ut 82. 4927

ELADÓ 6 darab lószőr matrác, 1 bőrdivány, 1 iróasztal székkel, 1000 darab tégla. Motilor-ut 40. 3478

ELADÓ egy valódi perzsabunda, 4 libatoll párna, egy valódi gyapju paplan, arany karkötőóra. Izabella-utca 4. 3478

VESZEK élő nutriát (hód.) Cim a kiadóban. 3443

EGY 19×300-as belső gumit megvételre keresek. Cim: Mária királyné-utca 6, III. emelet, 47. ajtó. 3417

SINGER varrógép eladó. Cim a kiadóban. 3442

RÁDIÓ Horniphan, modern varázsszemes eladó. Malinovszki-tér 8, emelet. 3445

UJ állapotban lévő kombinált szobabutor sürgősen eladó elutazás miatt. Egyetem-utca 2, Gulyásnénál. Ugyanott sport gyermekkocsit veszek. 3444

GYERMEKKOCSIBA hámot keresek megvételre. Nagyné, „Világosság". Gr.

EREDETI kézivarrásos német gobelin eladó. Megtekinthető a „Cartea Romaneasca" könyvüzletében. 3448

SPORT gyermekkocsit keresünk, jókarban lévőt. Averbuck, Hosszu-utca 48. 3471

JÉGSZEKRÉNY mészárosnak való eladó. Cim a kiadóban. 3470

ELADÓ 500-as üzemképes motorbicikli. Budai Nagy Antal-utca 6, garázs. 3458

KOMPLETT, jókarban lévő teljes irodaberendezést azonnali megvételre keresünk. Aut. Ortodox Izr. hitközség központi irodája. Dubalarilor-utca 34. 3468

SÖTÉT hálószoba eladó. Katona József-utca 37. 3466

FEKETE tölgy ebédlőberendezés eladó. Mikes-utca 5. Érdeklődni 1—4-ig. 4175

NŐI kerékpárt keresek megvételre. Vajda, Florilor (Virág)-utca 9. Este 7—8 óra között. 3462

GYERMEKKOCSI modern, kitünő állapotban eladó. Szabadság-tér 23, cimfestőnél. 3460

DIÓFAGYÖKÉR kombinált szoba és telcháló olcsón eladó. Dézsma-utca 18, hátul az udvarban. 3459

TELEHÁLÓ, kombinált szoba, betétes háló és lakkcsiszolt konyhaberendezés jutányos áron kapható. Dézsma-utca 13, butorüzlet. 3459

MODERN diófagyökér kombinált szoba és egy diófa telcháló sürgősen, olcsón eladó. Budai Nagy Antal-utca 119. Érdeklődni délután 3—6 óráig. 3459

ALLAST KAPHAT

BELVÁROSBAN lévő orvosi rendelőmhöz orvostársat keresek. Tárgyal: dr. Feiler ügyvéd, Kolozsvár, Dózsa György-utca 6, I. emelet. 3380

NYÁRI kerthelyiséghez kezelőt keresek. Rákóczi-ut 137 szám. 3467

TÁRSAT keresek komoly tőkével, már jólbevezetett butorraktárhoz. Cim a kiadóban. 3447

PERFEKTÜL főző házvezetőnőt felvesz dr. Stern, Berthelot-utca 14. 3469

Veszek, eladok,
bizományba elfogadok ruhát, fehérnemüt, ágynemüt, mindenféle tárgyakat.
BEGED
Horea-ut 58.

Hozza be férfi öltönyeit, fehérnemüjét, varrógépeit, ágynemüjét, cipőit. Magas áron megveszem.
ARGUS
Unió-utca 8, udvarban

VESZ—ELAD
butor, szőnyeg,
porcelán, irógép és egyéb értéktárgyakat
UNICOM
Kossuth L.-utca 10.

ÖNÁLLÓ fémöntő segédet és fiatal fémesztergályos segédet alkalmazok. Orbai és Ábrahám, Rudeanu-utca 29. 3438

KEVÉS pénzzel, korcsma engedéllyel üzlettársat keresek. Helyiség, berendezés van. Cim a kiadóban. 3446

BOLTISZOLGÁT, kifutófiut felveszünk. „Union", Budai Nagy Antal-utca 7. 3439

ALLAST KERES

FŐZNI tudó mindenes ajánlkozik bejárónőnek. Cim: Izabella-utca 10, ajtó 9. 3450

FÉRFI fehérnemüt szépen, gyorsan, olcsón varrok. General Berthelot-(volt Eötvös)-utca 26. 3473

ANGOL és német órákat adok. Egyetem-utca 11, lakás 2. 4176

ÁLLÁST keres fiatal leány kereskedelmi érettségivel, román—magyar nyelvtudással. „Megbizható" jeligére a kiadóba. 3463

INGATLAN-LAKAS

ASZTALOSMÜHELY-HELYISÉGET keresek a központban. Természetben is fizetek. Cim a kiadóban. 5419

HÁZAT, házhelyet elad, vesz? Forduljon Barbosu ingatlan irodájához, Mária királyné-utca 15. 3405

MEGVÉTELRE keresek bombasérült házakat, legmagasabb árért. Istók iroda, Mária királyné-utca 11. 3457

GYÜMÖLCSÖST megvételre keresünk a Donát-ut vagy környékén, esetleg házzal. Cim: Szentegyház-utca 30, ügyvédi iroda. Délután 4—6. 3437

EGY szobát vagy szoba, konyhát keresek. Költségeket visszatéritek. Cim a kiadóban. 3449

2 SZOBA, konyha, speiz átadó 1 szoba ellenében, azonnal. Cim a kiadóban.

ELCSERÉLNÉM klinikák mellett lévő régi bérü 2 különbejáratu szobámat egybenyiló szoba, konyhával. Cimeket „Kertes" jeligére. 3424

INGYEN szobát adok Tusnád fürdőn juniusra vagy juliusra és kolozsvári egy szoba, fürdőszoba, konyhahasználattal cserében egy szoba komfortos vagy 2 szoba, konyháért. Cim a kiadóban. 3464

KIADNÁM lakásomat olyan jobbmódu egyénnek, aki kölcsönnel kisegitene. Cim a kiadóban. 3454

FIATAL urinő különbejáratu butorozott szobába, vagy másik egyedülálló tisztviselőnőhöz, egyetemista nőhöz szobatársnak beköltözködne élelem ellenében. Cim a kiadóban.

KERESEK sürgősen 1 szoba, konyhás lakást május elsejére. Lelépést fizetek terményben. Cimet leadni a római katolikus főgimnázium főportásánál.

KÜLÖNFÉLE

KATONAI „Closard" gyártmányu motorkerékpár igazolvány Péter Pál Masaryk-utca 33 szám alatti lakos nevére kiállitva, elveszett. Semmisnek nyilvánitom.

MENYASSZONYI ruhák, fátylak koszorúk, keppek kikölcsönzése. Dáhlia müvirág-szalonban, Horea-ut 35.

ÖRÖKBE adnám 2 éves leánykámat és 4 éves fiamat jobb családhoz. Cim a kiadóban. 3451

FELKÉRJÜK azokat a cégtulajdonosokat, akiknek cégtábláit ismeretlen tettesek elvitték, hogy egyöntetü eljárás céljából csütörtökön délután 6 órakor a „Kulacs" étteremben Bob (volt Kismester)-utca 2, megjelenni sziveskedjenek. 345[illegible]

A Szabadegyetem Természettudományi Szemináriumának órarendje

Csütörtök, április 24.

Délután 5—6.30 Boga Lajos:

Az állatok érzékszerveinek alkata és müködése.

Délután 6.45—8.15 Török Zoltán:

Paleobiológiai problémák

cimmel tart előadást. Az előadások helye a Matematika és Természettudományi Kar kémiai tanterme, Arany János-utca 11, II. emelet. Belépés dijtalan.

Sürgősen eladó

220,000.000 lejért a Holdvilág-utcában családi ház gyümölcsössel, 1 szoba, konyha, éléskamra, 1 szoba, éléskamra. Központban üzlethelyiség, füszerüzlet kis raktárral, 1 szoba, konyhával sürgősen átadó. Költségek megtéritése ellenében. Érdeklődni:

DOMUS IRODÁBAN
Mária királyné-utca 24.

ROYAL-MOZGÓ **Stan és Bran, a Sivatag fiai**
Ma utoljára:

Holnaptól kezdve: **23 ÁSZ** Magyar premier:
Főszerepben: Uray Tivadar, Mészáros Ági és Mály Gerő

Kényelmes autóbusz indul
április 27-én, vasárnap reggel 5 órakor
Kolozsvárról
Brassón át Bukarestbe.
Érdeklődni a főposta mögötti autóbuszállomáson. Jegyelővétel ugyanott.

Gyermekkocsi
ultramodern, féláron
csak ***„UNICOM"*** *-nál*
Kossuth Lajos-utca 10.

Eladó sürgősen egy kis
családi ház és egy Singer-varrógép
Kodály Zoltán-utca 21/a. (Rákóczi negyed)

Minerva Irodalmi és Nyomdai Müintézet Kolozsvár. — Felelős vezető: Klas Márton igazgató. — No. 99. Esoc. jud. Cluj.